

Başvuru Numarası	:2022/1760
Toplantı Tarihi/Sayısı	:14.9.2023/36
Karar Numarası	:2023/632
Başvuran	:A. Ç.
Başvuran Vekili	:-
Adres	:-
Muhatap Kurum/Kişi	:Marmara Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres	:-

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın bulunduğu Ceza İnfaz Kurumunda elektrik faturalarının mesken tarifesinden değil ticarethane tarifesinden hesaplanması sebebiyle mağduriyet yaşadığı, elektrik harcamalarında Devlet tarafından verilen destekten yararlanamadığı ve İdare tarafından elektrik faturalarına keyfi olarak zam yapıldığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Bulduğu Ceza İnfaz Kurumunda herhangi bir üretim yapılmamasına rağmen elektrik faturalarını sanayi ve ticarethanelerde uygulanan birim fiyatı üzerinden ödediğini, 180 kilowatt saate kadar olan elektrik harcamalarında Devlet tarafından verilen destekten yararlanamadığını,

b. Elektrik faturalarında 2/9/2022 tarihinden itibaren geçerli olacak zammın kendisine Ağustos ayında yansıtılmaya başlandığını, bu zam dışında İdare tarafından Eylül ayında tekrar keyfi bir zam yapıldığını, tüm bu durumların eşitsizliğe neden olduğunu iddia ederek mağduriyetinin giderilmesini talep etmiştir.

3. Muhatap Marmara Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hükümlü/tutuklu odalarının her birine ait, sadece aydınlatma dışında kullanılan elektriği ölçen elektrik sayacı bulunduğu, Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya Ve Maddeler Hakkında Yönetmeliğin 9'uncu maddesindeki "...Aydınlatma dışındaki elektrik giderleri hükümlü tarafından karşılanır." ilgili hükmü kapsamında tutuklu ve hükümlülerin kullanmış oldukları elektriğin her ay Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından Kuruma bildirilen birim fiyatı üzerinden ilgili personel tarafından faturalandırıldığı, faturaların emanet para birimine teslim edilerek elektrik faturalarının tahsilatının hükümlü/tutukluların emanet para birimi hesabından karşılandığı, ödenen miktarı belirtir makbuzun hükümlü/tutuklulara teslim edilmekte olduğu,

b. Hükümlüye ait Emanet Para Birimi kayıtları incelendiğinde hükümlünün 2022 yılı içerisinde toplam 766.03 TL elektrik faturası ödemesi yaptığı, hükümlünün ayrıca konu ile ilgili olarak Adalet Bakanlığına dilekçe

ile başvuruda bulunduğu, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 16/05/2022 tarihli yazısı ile “*Adı geçenin dilekçesinin Büromuzu ilgilendiren kısmında, elektrik faturalarının mesken tarifesinden değil ticarethane tarifesinden hesaplandığını belirtmektedir. Söz konusu elektrik bedeli ile ilgili olarak 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un 35, 62 ve 70’inci maddesi hükümlerine göre hazırlanarak 17/06/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik’in Elektrikli Eşyalar başlıklı 9’uncu maddesinde ‘Aydınlatma dışındaki elektrik giderleri hükümlü tarafından karşılanır.’ hükmü yer almaktadır. Diğer yandan; kısıtlı bütçe kaynaklarının azami tasarrufunun sağlanması zorunluluk arz etmekte, bu kapsamda devletin bakım ve gözetimi altındaki kişilerin barındırıldıkları kurumlar olan ceza infaz kurumlarının zaruri giderleri ile burada barındırılan hükümlü ve tutukluların ancak ilaç, aydınlatma, ısınma vb. temel giderlerinin devletçe karşılanmasına imkan bulunmaktadır. Bu doğrultuda aydınlatma, su ve ısınma giderlerini Adalet Bakanlığı, bunların dışında kendi talepleri ile kullandıkları elektrikli eşyaların elektrik giderlerini hükümlü ve tutukluların kendileri karşılamaktadır. Bu nedenle hükümlü ve tutuklulardan oda ve eklentilerinde aydınlatma dışında kullandıkları elektrik bedeli kendilerinden tahsil edilmekte olup, koşullarda uygulanan tarifenin değiştirilmesi yönünde Genel Müdürlüğümüzce mevzuat değişikliği için gerekli çalışmalar yapılmaktadır.” şeklinde cevap verildiği ve hükümlünün konu hakkında bilgilendirildiği,*

c. Hükümlünün elektrik ücretlendirilmesi ile ilgili olarak ayrıca 10/04/2022 tarihinde Silivri İnfaz Hakimliğine başvuru yaptığı, Silivri 2. İnfaz Hakimliğinin 25/04/2022 tarihli kararı ile hükümlünün şikayetinin reddine karar verdiği, kararın hükümlüye tebliğ edildiği,

ç. Hükümlünün İnfaz Hakimliğinin kararına itirazda bulunduğu, Silivri Ağır Ceza Mahkemesinin, 23/05/2022 tarihli kararı ile 7 günlük yasal süre içerisinde itiraz edilmediğinden hükümlü tarafından yapılan itirazın süreden reddine karar verdiği ve kararın hükümlüye tebliğ edildiği belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle; Adalet Bakanlığına yaptığı başvuruya verilen cevapta konuya ilişkin mevzuat değişikliği yapılacağı belirtilmiş ancak aradan 7 ay geçmesine rağmen henüz bir değişikliğin yapılmadığı belirtilerek başvuru dilekçesindeki talepler yinelenmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kanunu’nun 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde “*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun’un 17’nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında “*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamında Kuruma başvuru yapabileceği*” belirtilmiştir.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesinin birinci fıkrasına göre; “*Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz*

konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; *“Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”* Kurumun görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda başvuranın iddiası, konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

9. Başvuranın ilk iddiası bulunduğu Ceza İnfaz Kurumunda herhangi bir üretim yapılmamasına rağmen elektrik faturalarını sanayi ve ticarethanelerde uygulanan birim fiyatı üzerinden ödediğine ilişkindir. İlgili mevzuat incelendiğinde 17/06/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in "Elektrikli Eşyalar" başlıklı 9'uncu maddesinin ilgili kısmında *“... Aydınlatma dışındaki elektrik giderleri hükümlü tarafından karşılanır.”* şeklinde bir düzenleme olduğu ancak 31/1/2023 tarihli ve 32090 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 7'inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan:

“Aydınlatma dışındaki elektrik giderleri, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından mesken abonelikleri için belirlenen ücret tarifesi esas alınarak ceza infaz kurumunca hesaplanan bedel üzerinden hükümlü tarafından karşılanır. Ancak; hükümlü tarafından karşılanacak elektrik gideri, bulunduğu ceza infaz kurumunca gerçekleştirilen elektrik tedarik ihalesi veya işlemi sonucunda belirlenen elektrik birim fiyatının mesken aboneliğinden daha düşük olması halinde düşük olan birim fiyat üzerinden hesaplanır.” şeklindeki düzenleme ile ilgili mevzuatta değişiklik yapıldığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda başvuran her ne kadar elektrik faturalarının mesken tarifesinden değil ticarethane tarifesinden hesaplanması sebebiyle mağduriyet yaşadığını iddia etmişse de ilgili mevzuat değişikliği ile talebinin yerine getirildiği anlaşılmıştır.

10. Başvuranın ikinci iddiası 180 kilowatt saate kadar olan elektrik harcamalarında Devlet tarafından verilen destekten yararlanamadığına dairdir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca verilen elektrik tüketim desteği; 29/5/1986 tarih ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu ile 1/7/1976 tarih ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında düzenli merkezi yardım ve aylıklara (Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Düzenli Nakit Yardım Programı (EVEK), Muhtaç Asker Ailelerine Yönelik Düzenli Nakit Yardım Programı (MAAY), Öksüz/Yetim ve Asker Çocuğu Yardım Programı (ÖYAÇ), Şartlı Eğitim - Şartlı Sağlık Yardım Programı (ŞESY), Çoklu Doğum Yardım Programı, Kronik Hastalık Yardım Programı, Engelli Aylıkları, Yaşlı Aylığı, Engelli Yakını Aylığı, Silikozis Aylığı) ilişkin hak sahipliği belirlenen ve bu hak sahipliği devam eden ihtiyaç sahibi hanelere verilmektedir. Hükümlü ve tutukluların ilgili Kanunlar kapsamında yer almadığı, bu sebeple başvuranın elektrik tüketim desteği verilecek ihtiyaç sahibi grup içinde bulunmadığı tespit edilmiştir.

11. Başvuran son olarak elektrik faturalarında 2/9/2022 tarihinden itibaren geçerli olacak zammın kendilerine Ağustos ayında yansıtılmaya başlandığını, bu zam dışında İdare tarafından Eylül ayında tekrar keyfi bir zam yapıldığını iddia etmiştir. Tutuklu ve hükümlülerin tükettikleri elektriğin her ay Silivri Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından Kuruma bildirilen birim fiyatı üzerinden faturalandırıldığı, Açık Ceza İnfaz Kurumunca bildirilen birim fiyatın ise Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından açıklanan Elektrik Faturalarına Esas Tarife Tablolarına uygun olarak belirlendiği anlaşılmıştır.

12. Sonuç olarak yukarıda açıklanan nedenlerle, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu

Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvurudaki iddiaların açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

- A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
- B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
- C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

14/9/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye